

Bemærkninger til forordningsforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Forslagets baggrund:

Det daværende landsråd vedtog i 1978 landsrådsvedtægt af 4. april 1978 om uddannelsesstøtte til elever, der er optaget i den grønlandske folkeskole på 8.- og senere år. Hensigten hermed var at hjælpe forældre økonomisk, så at de ikke af økonomiske grunde motiveres for at tage et studieegnet barn ud af skolen, når undervisningspligten ophører. Desuden at forældre med børn, der bor hjemme, ikke skulle stilles ringere i økonomisk henseende end forældre, hvis børn er optaget i kostskoler.

Landsrådsvedtægten blev med få ændringer videreført ved landstingsforordning nr. 5 af 28. oktober 1982 om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser. Forslag hertil var udarbejdet af daværende landsstyremedlem for Sociale Anliggender.

I titlen blev der ændret fra ”uddannelsesstøtte” til ”tilskud” for at hindre forveksling med uddannelsesstøttereglerne. Kravet om studieaktivitet som forudsætning for ydelse af tilskud, som også fandtes i landsrådsvedtægten fra 1978, men som var udgået ved en ændring heraf, blev genindført. Det blev under forhandlingerne af forslaget tilkendegivet, at det var ønskeligt, at administrationen af ordningen overgik til landsstyreområdet for kultur og undervisning. Dette var begrundet i et ønske om, at tilskudsordningen ikke bør opfattes som en social foranstaltning, og at ordningen har en tæt sammenhæng med folkeskolens dagligdag. Landsstyret traf efterfølgende (i 1983) beslutning om overførsel af administrationen af ordningen.

Landsrådsvedtægten og den efterfølgende landstingsforordning blev begge vedtaget på et tidspunkt, hvor folkeskoleforløbet var opdelt i en obligatorisk del og en frivillig del. Folkeskoleforløbet omfattede på tidspunktet for vedtagelse af forordningen en 9-årig hovedskole, der kan videreføres med en 2-årig fortsættelsesskole og derefter en 2-årig kursus-skole. De første 9 år var undervisningspligtige.

Længden af folkeskoleforløbet blev ved vedtagelsen af landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 reduceret til 10 år, hvoraf de 9 første er obligatoriske.

Med vedtagelsen af landstingsforordning nr. 12 af 20. november 2006 og den i medfør heraf udstedte bekendtgørelse nr. 15 af 23. juni 2008 blev hele folkeskolens nuværende 10-årige skoleforløb gjort obligatorisk.

Der er således i dag ikke længere noget frivilligt forløb i folkeskolen. Forældrene er derfor forpligtet til at lade børnene fortsætte i folkeskolens fulde forløb, dvs. alle 10 år, eller at sikre, at de uden for folkeskolens regi får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Hermed er det ene af formålene bag indførelsen af tilskudsordningen ikke længere aktuelt.

Naalakkersuisut finder desuden ikke, at forældre der har hjemmeboende børn stilles ringere økonomisk end forældre, hvis børn er på kostskole.

2. Lovforslagets indhold:

Det foreslås med forslaget, at landstingsforordning nr. 5 af 28. oktober 1982 om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser ophæves med virkning fra 1. august 2010.

Virkningstidspunktet er valgt, da skoleåret i folkeskolen går fra 1. august til 31. juli, jf. § 7, stk. 1, i landstingsforordningen om folkeskolen, og der således for skoleåret 2009/2010 allerede er bevilget tilskud for hele perioden.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Lovforslagets vedtagelse vil medføre, at tilskudsordningen vil bortfalde med virkning fra 1. august 2010. Tilskudsordningen administreres af kommunerne, og udgifterne til ordningen afholdes af kommunerne. Der er hidtil fra landskassen ydet kommunerne bloktilskud til ordningen. I 2009 udgør tilskuddet 7 millioner kroner. Tilskud i henhold til forordningens tilskudsbestemmelser udbetales uden ansøgning månedsvis bagud i 10 måneder hvert skoleår, første gang den 15. september og sidste gang den 15. juni. Der vil i 2010 derfor skulle ske en forholdsvis reduktion af bloktilskuddet og fuld reduktion fra og med 2011.

Med ophævelse af ordningen vil der desuden ske en vis administrativ lettelse for kommunerne, for skolerne og for Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

Kommunernes opgaver består i at vurdere, hvilke forsørgere, der er berettiget til tilskud, beregning af tilskuddets størrelse og udbetaling af tilskuddet.

Omfanget af den administrative lettelse vurderes ikke at være af en sådan størrelse, at det giver anledning til en ændring af bloktilskuddet til kommunerne.

Skolernes opgaver består i at registrere elevernes fremmøde og indberette dette til den lokale skoleforvaltning, da modtagelse af tilskud er betinget af studieaktivitet.

Studieaktivitetskravet er nærmere beskrevet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 18. maj 1983 om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser. Det fremgår heraf, at en elev, der i løbet af en i forvejen fastsat periode af en måneds længde ikke har forsømt i mere end 10 undervisningslektioner ud over sygdom og andet lovligt fravær, betragtes som værende studieaktiv i perioden. Denne registrering foregår i samtlige skoler for alle elever, der går i folkeskolens 9.- og 10. klasse. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at lærerne i forvejen som led i deres pædagogiske virke registrerer elevernes fremmøde, hvorfor den administrative lettelse alene består i bortfaldet af indberetningen af oplysninger herom.

Departementets opgaver består i vanlige myndighedsopgaver, herunder udarbejdelse af administrative forskrifter om ordningen. Desuden er departementet klageinstans for de af kommunalbestyrelserne trufne afgørelser om tilskudstildeling. Der har kun været få klagesager. Den administrative lettelse er derfor ikke af en sådan karakter, at den giver anledning til besparelser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljø og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

Fra og med skoleåret 2010/2011, vil tilskuddet bortfalde, hvorfor familier med børn i folkeskolens 9.-10. klasse, som har indkomster af en sådan størrelse, at de hidtil har været berettiget til tilskud, ikke længere vil modtage tilskud.

Da tilskuddet er indkomstafhængigt, vil bortfaldet af tilskuddet ramme hårdest for de økonomisk svageste stillede familier. Det kan i den forbindelse oplyses, at det maksimale tilskud i skoleåret 2008/2009 udgør årligt kr. 11.344 og ydes til børn, hvis forsørgers indkomst er på op til kr. 195.674 kroner om året. Tilskuddet aftappes gradvist i forhold til forsørgers indkomst ned til kr. 3.682 årligt for børn, hvis forsørgers indkomst er mellem kr. 289.535 og kr. 314.099, og bortfalder når forsørgers indkomst er kr. 314.100 og derover.

7. Høring af myndigheder og organisationer

Lovforslaget har i perioden 22. juli til 25. august 2009 været sendt til høring hos:

Samtlige departementer	KANUKOKA
Grønlands Arbejdsgiverforening	ILIK Arbejdsgiverne i Grønland
SIK	IMAK
KANUNUPE	NUSUKA
AK	

Grønlands Arbejdsgiverforening, AK og Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

KANUKOKA har anført, at kommunerne og KANUKOKA er enige i, at formålet med forordningen ikke længere er til stede, da hele folkeskoleforløbet nu er obligatorisk. KANUKOKA har derfor ingen bemærkninger til indholdet.

SIK har meddelt, at de tager forslaget til ophævelse af forordningen til efterretning, men at man bør sikre, at brugerne af forordningen ikke får værre vilkår. Naalakkersuisut skal hertil bemærke, at bortfald af ordningen ikke kan undgå at medføre, at brugerne af ordningen vil få værre vilkår, idet tilskuddet bortfalder.

IMAK giver udtryk for overraskelse og forundring over forslagets fremsættelse på nuværende tidspunkt. Det anføres som begrundelse herfor, at der i den seneste periode har været en del debat i medierne om, at nogle børn går sultne i seng, og at andre har debatteret en del om den stigende sociale ulighed i det grønlandske samfund, hvor rige skulle blive rigere og fattige blive fattigere. IMAK anbefaler derfor, at forslaget ikke gennemføres før, der foreligger en helhedsplan for børn- og ungeområdet, hvor det sociale element også indgår. Det bemærkes i den forbindelse, at hvis tilskuddet blot fjernes uden andet bliver sat i stedet, vil det gøre uligheden mellem børnefamilierne endnu større. IMAK er derfor bange for de negative konsekvenser for de berørte børnefamilier, hvis lovforslaget gennemføres uden andet tiltag bliver sat ind. Det anføres videre, at erfaringen fra folkeskolen viser, at dette tilskud er af vital betydning for mange børnefamilier, og at det kan frygtes, at de berørte unge må tage fritidsjob, som vil komme til at gå ud over deres skolegang. IMAK anfører afslutningsvis, at man vil kunne tilslutte sig, at bestemmelserne ophæves, når der foreligger andre tiltag, som kan sikre større lighed og social sikring for børnefamilierne, som derved kan erstatte gældende regler. Naalakkersuisut skal hertil anføre, baggrunden for forslagets fremsættelse som anført i de almindelige bemærkninger til forslaget er, at ordningen anses for forældet, da det oprindelige formål bag ordningens indførelse må anses for ikke længere at være tilstede, da hele folkeskoleforløbet nu er obligatorisk. Naalakkersuisut finder det derfor ikke hensigtsmæssigt at opretholde ordningen alene som en social tilskudsordning.

Departementet for Finanser har anført, at der i bemærkningerne ikke er beskrevet, hvad lovforslaget indeholdt af kompensationsbeløb mellem Hjemmestyret og kommunerne, da loven trådte i kraft, hvilket departementet mener bør undersøges nærmere og danne grundlag for, at departementet kan forhandle kompensation af kommunerne som følge af ophævelsen af lovforslaget (må antages at være ophævelse af forordningen). Departementet har efterfølgende bekræftet, at det afgørende i relation til bloktilskudsforhandlingerne er det nuværende niveau, hvilket som anført under beskrivelsen af de økonomiske konsekvenser er 7 millioner kroner

årligt. Departementets yderligere bemærkninger er indarbejdet i bemærkningerne til forslaget.

Bemærkninger til Inatsisartutforordningsforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med bestemmelsen foreslås landstingsforordningen om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser, ophævet. Begrundelsen herfor er, at de formål, der lå til grund for forordningen ikke længere er tilstede, da hele folkeskoleforløbet nu er obligatorisk. Der henvises for uddybning til de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Forordningen foreslås at træde i kraft den 1. januar 2010 med virkning fra 1. august 2010. Dette medfører, at tilskudsordningen ophører med skoleåret 2009/2010, og at der således fra og med 1. august 2010 ikke længere vil blive udbetalt tilskud.